

אדוארד דה-ג'ונס - קורס חשיבה 1: רוח ב כרטיסי עבודה לתלמיד

8. חא"ב: חלופות

חא"ב = חלופות, אפשרויות, בחרות.

כאשר עליכם לבחור, או לקבל החלטה, או לנקוט פעולה כלשהי, אתם עשויים לחשוב בתחילה שמספר האפשרויות והבחרות העומדות לפניכם הוא קטן. אבל אם תחפשו אותן, אתם עשויים לגלות שקיימות חלופות רבות יותר מאשר חשבתם בתחילה. ובדומה, כאשר מתבוננים במצב כלשהו, מוצאים תמיד הסברים נראים לעין. אבל אם תתאמצו לחפש הסברים אפשריים אחרים, תגלו שקיימים כאלה שלא חשבתם עליהם.

דוגמה

מכונית נמצאה מוטלת לצד הכביש ונהגה מת. מה יכול היה להיות התרחיש שגרם לאסון?

- ◆ חא"ב: לנהג הייתה התקפת-לב, או שהוא התעלף.
- ◆ למכונית היה תקר, שבירת ציר, או תקלה מכנית אחרת.
- ◆ הנהג לא העריך נכונה עד כמה הסיבוב חד.
- ◆ הנהג היה שיכור.
- ◆ הנהג נעקץ על-ידי צרעה ואיבד שליטה.
- ◆ הנהג נרדם.
- ◆ הנהג נרצח ואחר-כך הניחו את גופתו במכונית המרוסקת.

תרגול

1. * אדם בא לבאר ומבקש כוס מים. המוזגת נותנת לו כוס מים ופורצת לפתע בצווחה. אילו הסברים אפשריים קיימים לכך?
2. אתם מגלים שחברכם הטוב הוא גנב. אילו חלופות עומדות בפניכם?
3. * רשות הדואר מפסידה כסף רב. אילו אתם הייתם מנהלים אותה, אילו חלופות היו עומדות בפניכם?
4. התלמידה הטובה ביותר בכיתה מתחילה לשגות בכוונה. אילו הסברים אפשריים יכולים להיות לכך?
5. * פחות ופחות אנשים רוצים להיות מדענים. מהם ההסברים האפשריים לכך, ואיזו פעולה אפשר לנקוט כדי לשנות מצב זה?
6. עשו חא"ב על כל הדרכים האפשריות להאזנה למוסיקת רוק.

אדוארד דה-מאן / - קורט חשיבה 1: ר ו ח ב כרטיסי עבודה לתלמיד

7. אתם רוצים לישון, אבל מבית השכן נשמעת מוסיקה רועשת מאוד. עשו חא"ב על החלופות שבפניכם.

א. מה ביכולתכם לעשות כרגע?

ב. מה ביכולתכם לעשות כדי למנוע הישנות מקרה כזה?

תהליך

דיון

- מה הטעם בחיפוש אחר חלופות נוספות?
- כיצד יודעים מהי החלופה הסבירה ביותר או הטובה ביותר?
- מתי מפסיקים לחפש אחר אפשרויות נוספות?
- מתי יעיל ביותר לחפש חלופות חדשות?

עקרונות

- א. אם אינכם מסוגלים לחשוב בעצמכם על חלופות, עליכם לשאול מישהו אחר.
- ב. אתם ממשיכים לחפש אחר חלופות עד אשר אתם מוצאים חלופה שבאמת מוצאת-חן בעיניכם.
- ג. כמעט תמיד קיימת חלופה, גם אם בתחילה נדמה שאין כזו.
- ד. לא תוכלו לדעת שההסבר המקובל הוא הטוב ביותר עד אשר תתנו דעתכם גם על הסברים אחרים.
- ה. קל לכם לחפש אחר חלופות כאשר אינכם מרוצים, אבל חיפוש חלופות כאשר אתם מרוצים מן הקיים דורש מאמץ מכוון.

פרויקט

- * 1. בעל בית-חרושת יודע שאם ישלם את השכר שדורשים העובדים, אולי בצדק, הוא יפסיד כסף ויאלץ לסגור את שערי המפעל, מה שיגרום לאבטלה באזור. אילו בכרות עומדות בפניו?
2. נער רוצה להינשא, אבל עליו להישאר בבית כדי לטפל באביו החולה. אילו חלופות עומדות בפניו?
- * 3. אילו דרכי-פעולה חלופיות קיימות לטיפול בזיהום-אוויר?